

Examenvragen Klein Vaarbewijs zijn niet openbaar

Openbaarheidsbeginsel

De Stichting VAMEX is een Zelfstandig Bestuursorgaan (ZBO) en is verplicht om in het kader van de wet openbaarheid van bestuur inzage te geven in zaken die voor de burger van belang zijn. Het is niet alleen een verplichting, maar ook een mogelijkheid voor de Stichting VAMEX om te laten zien dat alles op een correcte manier wordt uitgevoerd. De examinering staat onder toezicht van de Stichting Examenkamer, die via een mandaat van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, de examens vaststelt. In het kader van de openbaarheid van informatie wordt voldaan aan het kenbaarheidbeginsel dat voor examens en de examinering van toepassing is.

Welke informatie is wel openbaar

In het kader van de vaarexamens is in afstemming met het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, de volgende informatie openbaar: het examenreglement, de exameneisen, de eindtermen, de afbakening (zijnde de operationele toetstermen) en de toetsmatrijs. Daarnaast is er een proefexamen beschikbaar waarmee opleiders en kandidaten zich een beeld kunnen vormen van wat er tijdens het echte examen verwacht kan worden. Met behulp van al deze informatie kunnen opleiders een cursus samenstellen en/of cursusmateriaal samenstellen en de kandidaten voorbereiden op het examen. De examencommissie kan examens samenstellen en examenvragen vervaardigen.

Examenvragen

Het recht op openbaarheid van informatie wil niet zeggen dat alle informatie tot op elk detailniveau voor iedereen openbaar is. Een juiste balans tussen doel en belang zijn daarbij bepalend. Dat is het geval met de vragen-/itembank. In het kader van geheimhouding zijn deze beschikbaar voor de vaststeller en toezichthouder, maar niet voor derden, zijnde onder meer de opleiders en kandidaten. De redenen hiervoor zijn de volgende:

1. het doel van een examen om op een objectieve wijze de kennis, kunde en vaardigheden van een kandidaat vast te stellen;
2. de flexibilisering van de examinering;
3. de kostenbeheersing.

Toelichting

1. Het doel van een examen om op een objectieve wijze de kennis, kunde en vaardigheden van een kandidaat vast te stellen;

De vragen-/itembank is het instrument van de examenorganisatie om de kennis en vaardigheden van kandidaten te testen. Bij een goed resultaat wordt het getuigschrift verstrekt, dat in combinatie met aanvullende zaken, recht geeft op het Klein Vaarbewijs. Indien alle examenvragen openbaar zijn, is het niet mogelijk om op een objectieve wijze de kennis en vaardigheden van een kandidaat vast te stellen. De functie van het toetsen wordt dan geweld aan gedaan. Een examen heeft nl. niet tot doel om de reproduceerbaarheid van kennis vast te stellen, maar om op objectieve wijze vast te kunnen stellen dat de kandidaat de materie voldoende beheerst en begrijpt.

2. De flexibilisering van de examinering

Op verzoek van de samenleving wordt op een flexibele wijze (niet langer vier keer per jaar, maar gemiddeld 5 dagen per week, 50 weken per jaar) getoetst met moderne technieken, zoals de computer. Daarom is het nodig dat er voor iedere kandidaat een uniek examen wordt gegenereerd. Dit betekent dat er met een itembank jaarlijks ongeveer 25.000 examens moeten worden samengesteld. De techniek maakt dat mogelijk. Maar in tegenstelling tot de situatie in het verleden waarbij er vier keer per jaar een examen werd afgenomen, kunnen de examens niet meer openbaar zijn. De onder punt 1. genoemde objectieve toetsing is dan niet meer mogelijk.

Dat brengt ons tegelijk bij punt 3.

3. De kostenbeheersing

Omdat de vaarexamens bij wet verplicht zijn, houdt de overheid de vinger aan de pols om de examenprijs van dergelijke examens zo laag mogelijk te houden. Dit is een verplichting in het kader van de maatschappelijke verantwoordelijkheid. Indien examens c.q. de examenvragen/de itembank openbaar zouden zijn en de functie van een examen (zie ad a) moet worden ingevuld om objectief de kennis en vaardigheden vast te stellen, dan zouden er keer op keer nieuwe examenvragen moeten worden opgesteld. Dit is een kostbare aangelegenheid en heeft een ongewenste verhoging van het examentarief tot gevolg. Daar komt bij dat er voor het samenstellen van ca. 25.000 examens per jaar, geen mogelijkheid is om op basis van de eindtermen en de afbakening oneindig veel examenvragen te maken.

Borging

Het systeem voorziet in vakinhoudelijk toezicht door een onafhankelijke en daartoe geëquipeerde toezichthouder. Daarmee is de deugdelijkheid van de examenvragen en de objectieve en integere examinering geborgd. Tevens is er de mogelijkheid van een beroepsprocedure waarmee de kandidaten in de gelegenheid worden gesteld om via een daartoe speciaal ingerichte procedure gelijk te krijgen, indien daarvan sprake is.

De openbaarheid wordt op deze wijze met alle voorzorgsmaatregelen ingevuld c.q. omgeven. Door de respectievelijke verantwoordelijke organisaties worden garanties geboden en voldoende informatie verstrekt.